

نبرد جایزه زیارت در جشنواره فیلم فجر موجب کاهش انگیزه برای ساخت فیلم در حوزه فرهنگ رضوی می شود

زیارت؛ حلقه مفقوده مهم‌ترین رویداد سینمایی کشور

الهام ظریفیان

ترویج فرهنگ و آموزه‌های رضوی از اهداف مهم در برخی دوره‌های جشنواره فیلم فجر بوده است. هر زمان مدیران سازمان سینمایی در سیاست‌گذاری‌شان به این مقوله توجه کردند، آثاری درخور توجه از فیلم‌سازان برجسته سینمای ایران در این رویداد به نمایش گذاشته شده است. نمونه بارز این حمایت، تولید فیلم «بدون قرار قبلی، اثر بهروز شعبانی بود که سیمرغ زرین بهترین فیلم از نگاه ملی جشنواره فجر پارسال را از آن خود کرد. اما در جشنواره چهل‌ویکم فیلم فجر، نه از تولید و ارکان فیلمی با موضوع رضوی خبری بود و نه از جایزه زیارت در بین بیش از دوازده جایزه‌ای‌که نهادها و سازمان‌های کشور به فیلم‌ها وسینماگران اهدا کردند. آستان قدس رضوی امسال در بخش تجلی اراده ملی، پویانمایی «بچه زرنگ، را به‌عنوان برگزیده خود اعلام کرد. این در حالی است که هیچ کدام از فیلم‌های امسال جشنواره فیلم فجر محتوایی مرتبط با زیارت و سبک زندگی رضوی نداشتند. ضرورت حضور مستمر چنین جایزه‌ای در بزرگ‌ترین رویداد سینمایی کشور موضوعی است که ما در این گزارش آن را پیگیری کرده‌ایم. در این گزارش ابتدا به‌سراغ دو هنرمند رقتیم و از آن‌ها درباره ضرورت و تأثیر وجودی چنین جایزه‌ای پرسیدیم و سپس از مدیرعامل بنیاد بین‌المللی فرهنگی‌وهنری امام‌رضا^(ع)چرایی نبود جایزه زیارت در جشنواره امسال را جویا شدیم.

● تولید فیلم سینمایی با موضوع رضوی شجاعت می‌خواهد

جریان‌های هنری اگر مبتنی بر یک اتفاق باشند، محکوم به ناپودی اند. نه اینکه جرقه‌هایی که گاهی در این زمینه زده می‌شود، ارزشی نداشته باشند، اما این جرقه‌ها تا زمانی که ادامه‌دار نباشند، هیچ‌گاه نمی‌توانند جریان ساز باشند. این موضوعی است که مهدی مسگران، تهیه‌کننده مشهوری، بر آن تأکید می‌کند و می‌گوید: «رویدادهایی مانند جشنواره فیلم فجر اتفاقات فرهنگی مهمی هستند که بنیان آن‌ها در طول سال‌ها گذاشته شده است، اما متأسفانه هر چه جلوآمده‌ایم، گویا اهمیت این رویدادها برای هنرمندان و مدیران رنگ باخته است. نگاه آماری به وقایع به کم‌رنگ‌شدن آن‌ها منجر می‌شود.» این هنرمند اضافه می‌کند: «در درجه اول باید به این فکر کنیم که اگر می‌خواهیم جایزه‌ای را با عنوان خاصی بدهیم، باید از سال قبل به فکر تولیدات مرتبط با آن جایزه باشیم. نه اینکه تصمیمی بگیریم و بعد هنرمند تشویق شود فیلمی را که در حوزه دیگری تولید کرده است، با وصله و پینه به موضوع رضوی بچسباند. این باعث نزول شأن یک جایزه می‌شود. به‌باور مسگران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، حوزه هنری انقلاب اسلامی، صداوسیما، سازمان فرهنگی شهرداری و مرکز آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی، پنج نهادی هستند که به‌صورت مستقیم مأموریت فرهنگ‌سازی در این حوزه را دارند.

او می‌گوید: «سینما هنر گران‌قیمت و پیچیده‌ای است. این هنر صنعت به همان اندازه که اثرگذار است، دشواری‌های خاص خودش را دارد و سرمایه و هزینه بیشتری می‌طلبد. از این رو، بیشتر مدیران با روحیه محافظه‌کارانه‌شان ترجیح می‌دهند که به‌جای واردشدن به حوزه تولید فیلم سینمایی، یک کتاب چاپ کنند یا نمایشگاه عکس یا پوستر بگذارند. چون خطر پذیری، هزینه و دردسر کمتری دارد. البته این قالب‌ها هم در جای خودشان ارزشمندند، اما سینما به همان میزان که اثرگذاری بی‌بدیلی در مخاطب دارد، پیچیدگی‌های خودش را هم دارد. علاوه بر آن، تولید فیلم‌های سینمایی در حوزه فرهنگ رضوی شجاعت و شهامت هم لازم دارد.»

● حذف شدن جایزه زیارت هنرمندان را بی‌انگیزه می‌کند این فیلم ساز و تهیه‌کننده سینما به سرمایه‌های سرگردان زیادی اشاره می‌کند که به گفته او صاحبان آن‌ها به سرمایه‌گذاری در این حوزه علاقه‌مند هستند، اما متأسفانه ضعف مدیریت نهاد‌های مسئول، باعث سوخت شدن سرمایه‌ها شده است. او می‌گوید: «در بلبشویی که همه کارگردانان، بازیگر و سلبریتی شده‌اند، سرمایه‌گذار مایوس می‌شود و نه فقط خود از ورود به این عرصه عقب‌نشینی می‌کند، بلکه افراد دیگری را نیز که ممکن است ظرفیت بالقوه داشته باشند، از سرمایه‌گذاری برحذر می‌دارد.» مسگران حذف‌شدن جایزه زیارت از جشنواره امسال فیلم فجر را موجب بی‌انگیزگی هنرمندان می‌داند و می‌گوید: «اینکه بر مبنای وجود یک بخش در جشنواره پروژه‌ای تولید شود

● حذف شدن جایزه زیارت هنرمندان را بی‌انگیزه می‌کند

این فیلم ساز و تهیه‌کننده سینما به سرمایه‌های سرگردان زیادی اشاره می‌کند که به گفته او صاحبان آن‌ها به سرمایه‌گذاری در این حوزه علاقه‌مند هستند، اما متأسفانه ضعف مدیریت نهاد‌های مسئول، باعث سوخت شدن سرمایه‌ها شده است. او می‌گوید: «در بلبشویی که همه کارگردانان، بازیگر و سلبریتی شده‌اند، سرمایه‌گذار مایوس می‌شود و نه فقط خود از ورود به این عرصه عقب‌نشینی می‌کند، بلکه افراد دیگری را نیز که ممکن است ظرفیت بالقوه داشته باشند، از سرمایه‌گذاری برحذر می‌دارد.» مسگران حذف‌شدن جایزه زیارت از جشنواره امسال فیلم فجر را موجب بی‌انگیزگی هنرمندان می‌داند و می‌گوید: «اینکه بر مبنای وجود یک بخش در جشنواره پروژه‌ای تولید شود

کارگردان مشهوری فیلم کوتاه «ردپا» که جایزه بهترین فیلم داستانی را از سیزدهمین جشنواره فیلم ۱۰۰ کسب کرد، به ارائه توضیحاتی درباره این

تجربه پرداخت. مصطفی اعلمی، کارگردان فیلم کوتاه «رد پا»، در گفت‌وگو با مهر درباره ایده این فیلم کوتاه توضیح داد: «اوایل سال ۱۳۹۸ بود که آن سبیل سخت در چندین نقطه از ایران مردم را گرفتار کرد. تعطیلات آن سال برای مردم خیلی از شهرها مثل سال‌های قبل به دید و بازدید و آجیل و شیرینی خوردن ختم نشد. یادم می‌آید آن زمان کلیبی در فضای مجازی دست به‌دست می‌شد که خیلی روی ذهن من اثر گذاشت و درواقع جرقه این فیلم کوتاه را در سر من زد. گرچه قصه «رد پا» با آن قصه واقعی تفاوت‌هایی دارد. «وی افزود: «کلیبی که من در آن زمان دیدم، خیلی کوتاه بود، تصاویر واضح نبودند و شاید خیلی‌ها با دیدن آن متوجه نمی‌شدند که ما چرا از چه قرار است. شما تعدادی ماشین را می‌دیدید که در جاده‌ای سبیل گرفتارشان کرده است. چیزی که در تصاویر واضح بود، یک کامیون ارتش بود که جلو آن فرمانده‌ای روی زانو نشسته و پیرزنی پایش را جلوی او دراز کرده است. چند نفری هم در کنار او در حال کمک به خانم مسن بودند. همان موقع ایده اولیه این فیلم به سرم زد. تصویر این فرمانده که می‌توانست یکی از زیردستانش را مأمور به این کار کند، از جلو چشمم کنار نمی‌رفت و احساس می‌کردم لازم است این تواضع و جان‌فشانی‌ها را مردم ببینند، حتی اگر شده، در فیلمی کوتاه که شاخ و برگ و فرعیاتی هم ندارد.»

بهترین و بدترین روز عمر!

این کارگردان درباره مشکلات تولید فیلم به‌خصوص در شهرستان‌ها، گفت: «من در مشهد زندگی می‌کنم و برای ساخت «ردپا، یکی از روستاهای اطراف شهر را در نظر گرفتم. با کمک‌های حوزه هنری مشهد کار آغاز شد، اما به‌علت مسائل مالی مجبور بودیم یک‌روزه فیلم‌برداری را انجام دهیم.» وی ادامه داد: «روز فیلم‌برداری «ردپا، برای من هم یکی از روزهای خوب بود و هم یکی از روزهای بد! خانم مسنی را که سابقه بازیگری نداشت، برای بازی نقش اصلی انتخاب و با او از قبل جلسات تمرینی برگزار کرده بودیم. هماهنگ شده بود که کامیون ارتش به صحنه

مدیرعامل بنیاد بین‌المللی فرهنگی‌وهنری امام‌رضا(ع):

با اختصاص جایزه رضوی در بخش اصلی جشنوار هفجر موافقت نشد

مدیرعامل بنیاد بین‌المللی فرهنگی و هنری امام‌رضا^(ع) از پیگیری‌هایش برای اختصاص جایزه‌ای با موضوع رضوی در بخش اصلی جشنواره می‌گوید. مرتضی سعیدی‌زاده می‌گوید: «ما پیشنهادی به معاونت سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای جشنواره فجر سال آینده دادیم که در بخش ویژه یا اصلی جشنواره یک جایزه بزرگ رضوی تعریف کنیم و از فیلم‌های مرتبط با این موضوع قدردانی کنیم، اما سازمان سینمایی موافقت نکرد که در بخش اصلی این اتفاق بیفتد. نظر سازمان سینمایی این بود که این جایزه مانند روند پیشین در بخش تجلی اراده ملی به فیلم‌ها تعلق بگیرد. در این بخش دستگاه‌های گوناگون با توجه به سیاست‌های کاری‌شان، به فیلم‌هایی که محتوایی نزدیک به مأموریت‌های سازمانی آن‌ها دارند، جوایزی اهدا می‌کنند. ما این را دون‌شان ساحت مقدس امام‌رضا^(ع) می‌دانیم که برای مثال موضوع آب‌وفاضلاب، پتروشیمی یا محیط‌زیست، کنار موضوع امام‌رضا^(ع) قرارگیرد.»

سعیدی‌زاده در پاسخ به اینکه چرا بنیاد بین‌المللی فرهنگی‌وهنری امام‌رضا^(ع) با مجموعه‌ای مانند بنیاد سینمایی فارابی که امسال یازده فیلم را به جشنواره فجر فرستاد، وارد مذاکره برای همکاری و سیاست‌گذاری تولید فیلم‌های رضوی نشده است، گفت: «من از مراد امسال به بنیاد آمدم. چند ماه هم تا اینکه استقرار پیدا کنم، زمان برد. بنابراین نمی‌توانستیم به جشنواره امسال برسیم، اما از همان اول مذاکرات برای سال آینده را شروع کردیم.» او می‌افزاید: «جمع‌بندی بنیاد بین‌المللی فرهنگی‌وهنری امام‌رضا^(ع) این است که با سازمان

سینمایی و بنیاد سینمایی فارابی به توافقی برسند که بتواند یکی دو فیلم سینمایی را با مشارکت و همراهی برای سال آینده به میدان تولید بیاورد. ما این مطالبه را داریم که سهم امام‌رضا^(ع) و فرهنگ رضوی در سیداعتباری همه دستگاه‌های فرهنگی نظام مشخص شود.

● ساخت فیلم رضوی با مشارکت بنیاد بین‌المللی امام‌رضا^(ع) و بنیاد سینمای فارابی این مسئول با یادآوری این موضوع که بنیاد

● مدیرعامل بنیاد بین‌المللی فرهنگی‌وهنری امام‌رضا(ع):

● مدیرعامل بنیاد بین‌المللی فرهنگی‌وهنری امام‌رضا(ع):

این نمی‌دیدم. پیش‌خودم گفتم یا امام‌رضا^(ع)، ما حق همسایگی با شما داریم. کمک کن کار جلو برود. هم‌زمان با بچه‌ها تصمیم گرفتیم صحنه‌هایی را بگیریم که این چیزها را لازم نداشت، تا شاید فرجی شود! کمی که کار را پیش بردیم، گرهِ‌ها یکی‌یکی باز شد. بچه‌ها با آتش‌لوله‌های تانکر را گرم کردند و یخ‌ها باز شد، کامیون ارتش از راه رسید و خانم بازیگرمان هم تماس گرفت و گفت دلش نیامده است که زحمت ما را هدر بدهد و در راه روستاست.»

● منتظر جایزه نبودم

کارگردان «ردپا» درباره تجربه حضور فیلمش در جشنواره فیلم ۱۰۰ هم گفت: «من خیلی دلم می‌خواست در جشنواره حضور داشته باشم، اما به دلیل مشغله‌هایم در مشهد نتوانستم. فضای جشنواره برای هر هنرمندی می‌تواند پر از ایده باشد، می‌تواند بیشتر از قبل در فضای فرهنگ و هنر قرار بگیرد و دوستان جدیدی هم در این حوزه پیدا کنند. علاوه بر این‌ها، دیدن کارهای بقیه‌هنرمندان به شکل متمرکز ذهن هنرمند را گسترش می‌دهد و البته جو رقابتی هم کاری می‌کند که با دقت و طرافت بیشتری کار کنیم و برای جشنواره‌های بعدی کیفیت کارمان را بالا ببریم.» اعلمی درباره کسب جایزه بهترین فیلم داستانی از این جشنواره هم گفت: «من از محل کارم در مشهد جشنواره را دنبال می‌کردم. اصلاً انتظار جایزه نداشتم؛ گرچه پیش از جشنواره فیلم‌را هر کسی می‌دید، از آن تعریف می‌کرد، اما آن‌قدر اعتماد به‌نفس نداشتم که منتظر جایزه باشم! اما اکنون حتی به فجر سال آینده فکر می‌کنم و دلم می‌خواهد در آینده فیلم بلند بسازم.»

● مدیرعامل بنیاد بین‌المللی فرهنگی‌وهنری امام‌رضا(ع):

«مادر» در جمع بهترین‌های جشنواره مقاومت

مستند کوتاه «مادر، به‌کارگردانی نعمت‌... سرگلزانی که به بخش مسابقه هفدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم مقاومت راه یافته بود در جمع نامزدهای دریافت بهترین فیلم مستند کوتاه قرار گرفت. مستند «مادر، به تهیه‌کنندگی حوزه هنری خراسان رضوی تازگی عنوان بهترین فیلم بخش مستند سیزدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم ۱۰۰ را کسب کرد.

رونمایی فیلم «دوار» در مشهد

آیین افتتاحیه ارکان و نمایش ویژه فیلم سینمایی «دوار» به کارگردانی میثم حسن‌زاده، با حضور کارگردان و عوامل فیلم، بیستم اسفند امسال، ساعت ۱۸ در سینماهوئزه مشهد برگزار می‌شود. این فیلم سینمایی در این

مراسم با حضور هنرمندان و سینماگران مشهدی نقد و بررسی می‌شود. «دوار، به داستان زندگی میلاد، موزیسینی می‌پردازد که فراموشی دارد. او برای اینکه بیماری فراموشی برایش مشکل ساز نشود، همه برنامه‌های زندگی‌اش را به وسیله یادآوری‌های رنگ‌هشدار گوش‌اش تنظیم کرده است. قصه از جایی در خاطر میلاد شکل می‌گیرد که مهسا، نامزدش، رفته و او به‌دنبال کشف ماجراست. در این بین میلاد مدام خودو سرنوشتش را با مری کوری، خواننده معروف گروه کوئین، مقایسه می‌کند. میلاد خراعی، مهسا اکبرپور، رحیل کافی، رضا سنایی و مصطفی امیری بازیگران مشهوری فیلم «دوار، هستند. فیلم سینمایی «دوار، به تهیه‌کنندگی علیرضا علویان از هفدهم اسفند در سینماهای منتخب گروه سینمایی هنر و تجربه ارکان می‌شود.

راهیابی اثری از مشهد به ۶جشنواره جهانی

فیلم کوتاه «رویا» از مشهد به شش جشنواره بین‌المللی دیگر راه یافت تا حضور در یازده جشنواره جهانی را ثبت کند. به‌گزارش شهرآر، فیلم کوتاه «رویا، به نویسندگی و کارگردانی

محمدرضا محمدی و تهیه‌کنندگی مشترک انجمن سینمای جوانان ایران، دختر مشهد و محمدرضا محمدی، در ادامه حضور بین‌المللی‌اش به شانزدهمین دوره جشنواره فیلم «حقوق بشر» اسپانیا، سیزدهمین دوره جشنواره «کافوسکاری» ایتالیا، دوازدهمین دوره جشنواره «شورت سوئیت، آمریکا، هفتمین دوره «کراسینگ د اسکرین» انگلستان، سومین دوره جشنواره «سین‌سینه» هندوستان و دومین دوره جشنواره «آشیل» ایسلند ایرلند راه یافت. فیلم کوتاه «رویا، راوی داستان زوج جوان افغانستانی است که تلاش می‌کنند به‌صورت غیرقانونی راهی اروپا شوند، اما با حوادث جبران‌ناپذیری روبه‌رو می‌شوند. این فیلم پیش از این موفق به کسب سه جایزه از ششمین دوره جشنواره «پنج قاره» ونزوئلا و جایزه بهترین فیلم کوتاه جشنواره «باهیا» برزیل شده و در نوزدهمین دوره جشنواره «حقوق بشر» بارسلونا، هفثادسومین دوره جشنواره «مونکاتینی» ایتالیا، بیست‌وپنجمین دوره جشنواره «فالودی، مجارستان و جشنواره «دیاسپورا» کانادا نیز حضور داشته است. رقیه نیکو، مصطفی تیمور لک‌زائیان و میلاد زارعی بازیگران این فیلم کوتاه هستند.

حضور پررنگ خراسان در جشنواره تئاتر رضوی

از میان ۱۵۸ اثر پذیرفته‌شده در بخش صحنه‌ای شانزدهمین جشنواره ملی تئاتر رضوی، بیش از چهارده اثر از خراسان رضوی در این رویداد حضور دارند. به

گزارش شهرآر، براساس آمار اعلامی دبیرخانه شانزدهمین جشنواره تئاتر رضوی، هیئت انتخاب پس از بررسی ۱۴۶ متن دریافتی در بخش صحنه‌ای جشنواره، درنهایت ۵۸متن را انتخاب و برای آماده‌سازی و بازیبینی حضوری به دبیرخانه جشنواره تئاتر رضوی معرفی کرد. نمایش‌نامه‌های «آهوان» نوشته مهدی سیم‌ریز و کارگردانی محمد جهان‌پا، «ترس و تشنگی» نوشته سیدجواد اشکذری و کارگردانی علی‌روحی، «سفر به اقلیم آفتاب» نوشته رضا صابری و کارگردانی کریم چشنی، «بیکران» به نویسندگی و کارگردانی علی جوانمرد و «ترمز اضطراری» نوشته شادی غفوریان و کارگردانی بهاره فاضلی‌راد از مشهد به این رویداد راه یافته‌اند. همچنین از دیگر شهرهای خراسان رضوی، نمایش‌نامه‌های «جاده‌لغزنده است با احتیاط» تئاتر لیلاروغنگیرقزوینی و کارگردانی سیدابراهیم شبیری، «سحاب» نوشته لیلاروغنگیرقزوینی و کارگردانی پوریا قصابی، «زائر» نوشته اعظم بروجردی و کارگردانی اقدس خزین از قوچان، «غبار آخر شد، نوشته فرهاد ارشاد و کارگردانی یاسر موسی‌پور، «آهو» نوشته فرهاد ارشاد و کارگردانی راضیه حیدری و «روز برمی‌آید، نوشته ایوب آقاخانی و کارگردانی علی شکفته از قوچان، «اینه‌های روبه‌رو» نوشته شادی غفوریان و کارگردانی محمد ناصری از کاشمر، «مرضیه» نوشته علی حاتم‌ی‌نژاد و کارگردانی فاطمه غفاری آبرودی، «به روایت خورشید» نوشته حسین فدایی‌حسین و کارگردانی مصطفی آهسته و ششمه، نوشته آرش خیرآبادی و کارگردانی احمد اکبرزاده از تربت‌حیدریه به بخش بازیبینی جشنواره تئاتر رضوی راه یافتند. نمایش‌نامه‌های «مرضیه، نوشته علی حاتم‌ی‌نژاد، «ذری بر دار» نوشته عباس جانفدا و «نقشبند» نوشته سعید تشکری از شهرهای تبریز، قم و گرme در این جشنواره شرکت کرده‌اند. لازم به ذکر است که بازیبینی حضوری آثار پذیرفته‌شده صحنه‌ای شانزدهمین جشنواره ملی تئاتر رضوی اردیبهشت ۱۴۰۲ صورت خواهد پذیرفت.